

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.698/2020/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Molnár Tibor Tamás előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. File Zsuzsa ügyvéd

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.592/2018/3/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 4.P.21.053/2017/20.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 75.000 (hetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak - külön felhívásra- megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes az ... megbízásából 2015. szeptember 8-án felvételeket készített ... a bevándorlással összefüggésben elrendelt rendőri biztosítási intézkedés hatálya alatt álló személyekről. A felvételkedészítés közben e személyek közül több százan - a rendőrsorfallal szembe - futni kezdtek a határ felé. Ennek során egy férfi meglökte a felperest, aki ezt követően megrúgott egy mellette elfutni igyekvő fiút és egy kiskorú lányt is. Ezután további felvételek készítése érdekében távolabb ment, ahol egy férfi - gyermekével a karjában - kiszabadította a hátizsákját az őt visszatartó rendőr kezéből, és egyensúlyát veszítve futni próbált a felperes irányába. A felperes félig elfordulva a bal lábát a férfi haladási irányába emelte, aki a gyermekkel a karjában elesett.
- [2] A felperes magatartásáról a helyszínen dolgozó újságírók számos felvételt készítettek, amelyek elterjedtek az interneten és közfelháborodást váltottak ki országsszerte és külföldön egyaránt.
- [3] Az eseményekről az alperes által üzemeltetett ... internetes hírportál is több alkalommal beszámolt. A 2015. szeptember 8-án „Kisgyerekes menekültet gáncsol ki egy magyar operatőr nő ...” címmel megjelent cikk szerint „a kitöréskor készült videón látszik, ahogy egy szőke hajú operatőr kigáncsol egy kisgyereket a karjaiban tartó menekültet. A ... szerint ő egy magyar operatőr nő, az ... munkatársa, ami pedig egy ... közeli csatorna.” A 2015. szeptember 9-én megjelent „Menekülteket rugdosó operatőr: megszólalt a főszerkesztő” című írás szerint „Nem csak a magyar, a nemzetközi sajtót is bejárták azok a képsorok, amelyeken ..., az ... - akkor még - operatőre kigáncsol, egy a rendőrök előtt menekülő férfit, aki kezében egy gyermeket tart.” A 2015. szeptember 9-én „... egy párt alkot” című cikkben az alperes úgy fogalmazott, hogy „Párommal eldöntöttük, hogy összeházasodunk, nyilatkoztaMinnesota-i fogorvos és ..., magyar operatőr. ... és ... az interneten ismerkedtek meg és azonnal tökéletes összhang alakult ki közöttük, már azt is tudják, hogy hol töltik majd mézesheteiket. Afrikába utaznak, hogy a nászút alatt hobbijukról se kelljen lemondaniuk. ... zsiráfokat szeretne lőni, ... pedig legszívesebben kis niggereket rugdosna.” A 2015. szeptember 10-én megjelent „Az egyik legnagyobb svájci lap címlap sztorija a gyerekrugdosó operatőr” című cikk szerint „... egy gyerekével futó menekültet elgáncsol, két gyermekbe pedig belerúgott forgatás közben, ezzel minden bizonnyal sikerült a világ leggyűlöltebb emberévé válnia, átvéve a kétes dicsőséget az oroszlan gyilkos amerikai fogorvostól.” A 2015. december 17-én megjelent „És akkor kért valami nagyot a ... a menekült, akit felrúgott ...” című cikk szerint „... úgy lett világhírű, hogy egy magyar operatőr nő elgáncsolta, (...) ... rúgta fel (vagy próbálta felrúgni, ezen máig vita van, de az operatőr mozdulata egyértelmű) a gyermekével a karjában futó férfit, amikor a menekültek kitörtek a rendőri őrizetből.” A 2016. január 2-án „Hiába írt levelet a ... a menekült, akit felrúgott ..., családja Törökországban rekedt” címmel újabb írás jelent meg. A 2016. szeptember 25-én „Elhagyná Spanyolországot a menekült, akit felrúgott ...” címmel megjelent cikk szerint a menekült „nemrég beszélt ... is, a magyar operatőrrel, aki ... felrúgta.”
- [4] Az alperes által üzemeltetett ... internetes portálon 2016. október 18-án „Díjat vett át a menekült rugdosó riporter nő” címmel szintén cikk jelent meg, amely szerint „... az az operatőr, aki tavaly szeptemberben ... az országba belépésre várakozó menekültek közül felrúgott egy gyerekével futó férfit, illetve egy nála két fejjel alacsonyabb kislányba is belerúgott, mindezt kamerák keresztútjében, így pillanatok alatt Magyarország lett a világ szégyene, Budapesttől Sydneyig.”
- [5] A felperessel szemben a cikkek tárgyát képező magatartása miatt büntetőeljárás indult, amelynek során - szakértő bevonásával - tisztázódott, hogy a felperes valójában nem rúgta fel a gyermekével a karján futó férfit, hanem csak gáncsolási céllal a haladási irányába emelte a bal lábát.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét a felsorolt írásokban foglalt azon valótlan és sértő tény állításával, hogy felrúgta, elgáncsolta a gyermekével a karjában futó férfit. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest elégtétel adására, továbbá 1.500.000 forint sérelemdíj és járulékai megfizetésére.
- [7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy nem állított valótlanságot, csupán a cikkek megírásakor rendelkezésre álló felvételekből vont le következtetéseket, amely megegyezett számos hazai és külföldi lap és hírportál véleményével.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [9] A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: a Pp.) 4. § (2) bekezdése alapján nem tehetette vitássá, hogy a menekülők közül két személyt megrúgott, továbbá azt sem, hogy azért lendítette a lábát a gyermekét a kezében tartó férfi irányába, mert akadályozni kívánta őt a továbbhaladásban. Bár az nem minősíthető lényegtelen tévedésnek, hogy a felperes e férfit nem gáncsolta el, hanem csak megkísérelte elgáncsolni, a kereset tárgyát képező cikkek nem sértették meg a felperes jóhírnevét. Ezen írások sérelmezett részei ugyanis nem tényállítások voltak, az alperes csupán azt írta le, hogy mi látható a felperes mozdulatait megörökítő video- és fényképfelvételeken, amely értékítélettel terhelt tényállításnak minősül. Ez a véleményhez hasonló jogi megítélés alá esik, a látottak alapján ugyanis eldönthető, hogy az alperes megfelelően értelmezte-e a videón vagy a fényképen megörökített pillanatokat. Mivel e közlések közérdeklődésre számot tartó kérdést érintettek, amelyről az alperes nem csak jogosult, de köteles is volt beszámolni, e körben kizárólag az emberi méltóság lehetett a sajtószabadság érvényesülésének korlátja. Ezt azonban az alperes nem sértette meg, az a megfogalmazás ugyanis, hogy egy gyermekével futó menekültet elgáncsol, két gyermekbe pedig belerúgott, nem tekinthető sértőnek, megalázóknak, különös figyelemmel arra, hogy a felvételek megjelenésekor lényegében minden sajtótermék és a felperes akkori munkáltatója is ugyanerre a következtetésre jutott. A PK 12. számú állásfoglalás alapján - személyiségi jogi szempontból - nem lehetett elválasztani a két fiatal menekült megrúgását attól a cselekménytől, amely a gyermekével a karján futó férfi akadályozására irányult, hiszen a közvélemény a felperes magatartását a teljes eseménysorozat alapján ítélte meg. Mindezekre tekintettel a felperes alaptalanul hivatkozott a jóhírnévhez fűződő jogának megsértésére. A 2015. szeptember 9-én „... egy párt alkot” című cikk nem sértette meg a felperes becsületét sem. Bár az írás ironikus, gúnyos és bántó, az valóban nem minősíthető önkényesnek és alaptalannak, hiszen nem volt légből kapott az a vélekedés, hogy a felperest a magatartása során a menekülők faji, vallási, nemzeti hovatartozása is motiválhatta. A 2016. október 18-án „Díjat vett át a menekült rugdosó riporter nő” címmel megjelent írás azon megfogalmazása pedig, hogy a felperes miatt „Magyarország lett a világ szégyene,” szintén nem nélkülözte a ténybeli alapot, nem volt lealacsonyító, így a felperes becsületének sérelme nem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet - az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően - helyezze hatályon kívül, a módosított keresetének megfelelően állapítsa meg a jogsértések megtörténtét és kötelezze az alperest elégtételadásra, valamint 750.000 forint sérelemdíj és járulékai megfizetésére. Másodlagosan a jogerős ítélet

hatályon kívül helyezését és az eljárás bíróságok per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 4. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését.

- [11] Érvelése szerint az eljárás bíróságok a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelve, tévesen utasították el a jóhírnév és a becsület megsértése miatt előterjesztett keresetét. A jogerős ítélet túlnyomórészt az ellene indult büntetőeljárásban született másodfokú határozaton alapul, ezt azonban a Kúria a Bfv.III.796/2018. számú ítéletével hatályon kívül helyezte és őt - bűncselekmény hiányában - felmentette a garázdaság vádjá alól. Mindezt azzal indokolta, hogy a magatartása az elkövetéskor fennállt körülmények között nem volt kirívóan közösségellenes. Olyan állítást, hogy felrúgta, elgáncsolta a gyermekével futó férfit, a vád sem tartalmazott. Ennek ellenére az alperes szenzációhajhász módon karaktergyilkosságot követett el ellene, a kereset tárgyát képező cikkeiben egy lelketlen, empátiára képtelen személynek mutatta be, a társaként pedig - fikciós jelleggel - egy olyan személyt jelölt meg, aki levadászott oroszánokkal pózolt és ezzel világszerte komoly felháborodást váltott ki.
- [12] Az eljárás bíróságok nem tettek eleget az indokolási kötelezettségüknek, mert nem adtak magyarázatot arra, hogy az alperes valótlan és sértő tényállítása miért nem járt a jóhírnevének sérelmével, továbbá miért nem sérült a becsülethez fűződő joga. Tévesen alkalmazták a PK 12. számú állásfoglalást is, mert a valótlan közlést az olvasóközönség szemszögéből kellett volna értelmezni, ez alapján pedig egyértelmű, hogy egy gyermekével a karján futó személy felrúgása rendkívül negatív megítélés alá esik. Megsértették a Pp. 4. § (1) bekezdését is, mert a büntetőjogi felelősséget tévesen megállapító alsóbbfokú büntetőítéletek csak abban a kérdésben rendelkeztek kötőerővel, hogy ő elkövetett-e bűncselekményt vagy nem (EBH2006.1520., BH2003.457.). Ezért azt a lényeges kérdést, hogy lendítette-e a lábát a gyermekével futó férfi felé, és megrúgta-e őt, az eljárás bíróságoknak a bizonyítékok mérlegelésével önállóan kellett volna eldönteniük, e körben nem hagyatkozhattak volna a téves büntetőítéletekre. Az, hogy az alperes a magatartását - helytelenül - befejezett rúgásként mutatta be, nem minősül lényegtelen tévedésnek. Nem lehet elbagatellizálni azt a sérelmezett kijelentést sem, hogy ő „legszívesebben kis niggereket rugdosna.”
- [13] A jogsértések következményeként indokolt az általa kért elégtétel és sérelemdíj, hiszen az alperes széles nyilvánosságot kapott, jelenleg is elérhető, nagyszámú, valótlan tényállítása miatt folyamatosan magyarázkodnia kell, a társadalmi megítélése súlyosan megromlott.
- [14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, ezért nem érintette a jogerős ítéletnek a 750.000 forintot meghaladó sérelemdíj iránti keresetet elutasító rendelkezését. Kizárólag abban foglalt állást, hogy a jogerős ítélet egyéb rendelkezései sértik-e a felülvizsgálati kérelemben írt jogszabályokat.
- [16] A felülvizsgálati kérelem alaptalan az alábbiak szerint.
- [17] A felperes mindenekelőtt azt sérelmezte, hogy a jogerős ítélet elutasította a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő jogának megsértése miatt előterjesztett keresetét. Azt azonban, hogy ez - álláspontja szerint - melyik anyagi jogszabályi rendelkezést sérti, nem jelölte meg. Ezért ebben a körben a felülvizsgálati kérelme hiányos volt: nem felelt meg a Pp. 272. § (2) bekezdésének. Erre tekintettel a Kúria figyelmen kívül hagyta a felperes azon hivatkozásait, amelyekben a jóhírnév- és becsületsértésre alapított keresetének teljesítését kérte [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 4. pontjai].
- [18] A felülvizsgálati kérelem azon része érdemben elbírálgatható volt, amelyben a felperes úgy érvelt, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével, a Pp. 164. § (1) bekezdését és a Pp.

206. § (1) bekezdését megsértve utasította el a jóhírnév és becsület megsértése miatt előterjesztett keresetét, ez az érvelés azonban nem foghatott helyt. A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a felülvizsgálati eljárásban nincs helye bizonyítás felvételének, ezért nincs lehetőség olyan bizonyíték értékelésére, amely a jogerős ítélet meghozatala után keletkezett. Erre tekintettel nem lehetett figyelembe venni a Kúria Bfv.III.796/2018/8. számú felülvizsgálati ítéletét, hiszen az a jogerős ítéletet követően: 2018. október 30-án született, ezen új bizonyítékokra alapítva tehát a bizonyítékok ismételt egybevetését és értékelését a Kúria nem végezhetette el. A bizonyítás eredményének felülmérlegelésére csak az adott volna alapot, ha a korábbi értékelés kirívóan okszerűtlen, kifejezetten iratellenes, vagy nyilvánvalóan ellentétes lett volna a logika alapvető szabályaival (BH1999.44), ilyen hibát azonban a Kúria nem észlelt.

[19] Ahogy arra a jogerős ítélet is helyesen utalt: a bizonyítékok mérlegelése során abból kellett kiindulni, hogy az Alaptörvény IX. cikke, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: a Ptk.) 2:44. §-a, és az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a közösséget érintő kérdések megvitatásának szabadságát széles körben biztosítani kell [7/2014. (III.7.) AB számú határozat, 28/2014 (IX.29) AB számú határozat]. A keresettel érintett cikkek megírásának időpontjában a menekültválság, és az ahhoz szorosan kapcsolódó események, így a felperes video- és képfelvételeken rögzített magatartása belföldön és külföldön is egyaránt heves közéleti viták középpontjába került. Mivel a perrel érintett cikkek a felperes magatartását, és annak következményeit mutatták be, azok részét képezték ennek a közéleti vitának. Ezért a sajtó- és véleménynyilvánítási szabadság korlátozása csak igen szűk körben volt indokolt: akkor, ha a cikk szerzői kifejezetten tudatában voltak a sérelmezett közlés valótlanosságának (tudatosan hamis közlés), vagy ha a foglalkozásuk, hivatásuk gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőlük a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztották [36/1994. (VI.24.) AB számú határozat indokolásának III/2. pontja]. A keresettel érintett cikkek azonban egyik esetkörbe sem sorolhatók. A sérelmezett közlések a felperes magatartásáról készített, széles körben hozzáférhető video- és képfelvételeken alapultak, amelyekből okszerűen lehetett arra következtetni, hogy a felperes elgáncsolta, felrúgta a gyermekével a karján futó férfit. Azt, hogy a felperes valójában nem gáncsolta el és nem rúgta fel e személyt, hanem csupán megkísérelte azt, kizárólag a büntetőeljárás során elvégzett szakértői vizsgálattal lehetett tisztázni. Az azonban az alperestől nem volt elvárható, hogy a következtetéseinek közlése előtt a több szemszögből elkészített, megkérdőjelezhetetlen hitelességű video- és képfelvételeket szakértői vizsgálatnak vesse alá. Ezért e felvételekből levont következtetése nem minősült tudatosan hamis közlésnek, és nem sértette meg a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából eredő gondosság követelményét sem. Erre tekintettel a jóhírnévsértésre alapított keresetet elutasító jogerős ítélet - kirívó mérlegelési hiba hiányában - nem sértette a Pp. 164. § (1) bekezdését és a Pp. 206. § (1) bekezdését.

[20] Okszerűen jutott a jogerős ítélet arra a következtetésre, hogy az alperes nem sértette meg a felperes becsületét. A másodfokú bírósághoz hasonlóan, a Kúria is egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a 2015. szeptember 9-én „... egy párt alkot” című cikk ugyan ironikus hangvétellel és gúnyosan, de nem önkényesen fogalmazott meg elmarasztaló véleményt a felperessel szemben. E kritika ugyanis azon a valós tényen alapult, hogy a felperes olyan fiatalkorú személyekkel szemben tanúsította a kifogásolt magatartást, akiknek a bőrszíne, nemzetisége eltért az övétől. Logikai hiba nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy nem volt sem légből kapott, sem pedig lealacsonyító a 2016. október 18-án „Díjat vett át a menekült rugdosó riporter nő” címmel megjelent írás azon - szintén túlzó hangvétellű - értékítélete sem, hogy a felperes magatartása miatt „Magyarország lett a világ szégyene,” hiszen a felperes viselkedése - köztudomású módon - külföldön is jelentős felháborodást váltott ki. Ezért ezek a kijelentések nem minősíthetők indokolatlanul bántónak, így a felperes becsületének sérelmét nem teszik megállapíthatóvá.

- [21] Alapítan a felperes azon érvelése is, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 4. § (1) bekezdésének megsértésével utasították el a keresetét. A Pp. 4. § (1) és (2) bekezdései ugyanis csupán azt mondják ki, hogy a polgári perben eljáró bíróságot más hatóság döntése vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti, továbbá azt rögzítik, hogy e bíróság nem állapíthatja meg, hogy az elítelt - a büntetőbíróság jogerős ítéletével szemben - nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Mindez - a bírói gyakorlat, így a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eseti döntések szerint is - azt jelenti, hogy minden más kérdésben a polgári bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján maga állapítja meg a tényállást. Ennek során a Pp. szabad bizonyítási rendszerében minden olyan bizonyítékot felhasználhat, amely megítélése szerint alkalmas a per eldöntéséhez szükséges tények tisztázására, így bizonyítékként értékelheti - egyebek mellett - más hatóság vagy a büntetőbíróság jogerős határozatát is, mindezt a Pp. 4. § (1) bekezdése nem zárja ki. Az eljáró bíróságok tehát jogszabálysértés nélkül értékelték bizonyítékként és fogadták el az ítékezésük alapjaként a felperessel szemben indult büntetőeljárásban született határozatokat.
- [22] A jogerős ítélet a PK 12. számú állásfoglalásnak is megfelelően, logikusan és okszerű módon vezette le, hogy a felperes perrel érintett esetben tanúsított magatartását egyes mozzanatok kiragadása nélkül, a maga egészében kellett értékelni, amelynek során a társadalmilag kialakult közfelfogást kellett értékmérőnek tekinteni. Ezért nem lehetett különválasztani a gyermekével a karján futó férfi elgáncsolására tett kísérlettől azt a tényt, hogy a felperes ugyanezen alkalommal nem vitásan megrúgott egy fiatal férfit és egy kiskorú lányt is. Nem tévedtek tehát az eljáró bíróságok akkor, amikor a döntésük meghozatala során ez utóbbi magatartásra is figyelemmel voltak.
- [23] Nem foghatott helyt a felperes azon érvelése sem, amely szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését. Az eljáró bíróságok teljes körűen eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek. A másodfokú bíróság rögzítette a tényállást és az abból figyelembe vett körülményeket, valamint a levont következtetéseiről is számot adott. A másodfokú bíróság a becsülethez fűződő jog megsértésére alapított kereset alaptalanságára vonatkozóan pedig visszautalt az elsőfokú ítélet helyes indokokra, amiket újabb fellebbezési érvelés hiányában nem kellett kiegészítenie.
- [24] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [25] Pp. 4. § (1), (2) bekezdései, 164. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 221. § (1) bekezdése, 1/2016. (II.15.) PK vélemény

Záró rész

- [26] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján kérelmére tárgyaláson bírálta el.
- [27] A pereszes felperes köteles a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéknek és az alperes jogi képviselői munkadíjból álló felülvizsgálati költségének a megfizetésére (Pp. 78. § (1) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése). Ez utóbbi összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.23.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései, továbbá 4/A. §-a alapján állapította meg.

Budapest, 2020. november 11.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Pataki

Árpád s.k. bíró

S.K.

A kiadmány hitelél:

bíróági ügyintéző